

משולחן שלמה

עיונים ופנינים בפרשה משיעוריו של

הגאון הינוקא
רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

גליון

163

פרשת ויגש

לאמו ואביו אהבו

יש לנו אב וְיָלֵד זָקָנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּתֵּר הוּא לְבָדוֹ לְאָמוֹ וְאָבִיו אֶהְבֹּ (מד, כ). בתרגום יונתן ביאר, שאמר יהודה ליוסף שמפני שנשאר בנימין לבדו מאמו לכך אוהב אותו אביו מאד, ובשכל טוב ביאר עוד, שאהב אותו יעקב כי זכר בו מעשה אמו. ובתנחומא ישן (מקץ יג) ובזוהר מקץ (בדף רג ע"ב) מובא שהיה בנימין דומה לרחל אימו, ולכך שמח בו יוסף, כמו שאמר הכתוב "וישא עיניו וירא את בנימין אחיו בן אמו ויאמר הוזהר אהיכם הקטן אשר אמרתם אלי ויאמר אלהים יחנך בני" (בראשית מג, כט), כי ראה בו דמות דיוקנה של אימו.

בני רחל אשת יעקב

כי בנימין מכוחה של תפילת רחל בא שהתפללה "יוסף ה' לי בן אחר" (בראשית ל, כד), שאחר שנולד לה יוסף שטנו של עשיו כמובא בבראשית רבה (עג, ז), רצתה עוד להשלים את י"ב שבטי י"ה בבן נוסף, וכאשר נוכח יעקב בכח תפילתה שאינה חוזרת ריקם ידע בוודאי שהיא עקרת הבית, ולכך קרא לו אביו 'בנימין', לרמז שאימו היא מצד הימין והעיקר, כמו שביאר רבינו שלמה קלוגר בחכמת התורה (בפ' וישלח עמ' תסה).

וכמו שדרשו בכמדבר רבה (יד, ח) מה שנאמר בקרבן אבידן בן גדעוני נשיא בנימין 'קרבנו קערת כסף אחת' (כמדבר ז, טא), אל תקרי 'קערת אלא 'קערת', כנגד רחל שהיתה 'קערת הבית' ועיקר ביתו של יעקב, כנאמר (בראשית מו, יט) "בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימין", וכמו שאמר יעקב (בראשית מז, ז) "מתה עלי רחל", וזהו 'כסף אחת', שמתפילתה נולד בנימין כאמור, ועליה נאמר (משלי י, כ) "כסף נבחר לשון צדיק", לשון צדקת.

רצועה היתה יוצאת

ובזה זכתה רחל לירש למידת המלכות, עד שכל הרוצה ליטול למידת המלכות נוטל הוא זאת ממהותה ומידתה. ולכך על אף שהובטח יהודה על המלכות כאשר ברכו אביו "לא יסור שבט מיהודה" (בראשית מט, י), עם כל זה רצועה היתה יוצאת מחלקו ונכנסת בחלקו של בנימין ובה מזבח בנוי, וזכה בנימין ונעשה אושפזיזכר לשכינה כמובא במסכת מגילה (בדף כו ע"א), כי מוכרח היה יהודה ליטול לחלקה של רחל בבנין המלכות.

וכמו שביאר רבי אליהו האתמרי בספר מעיל צדקה (ח"ב סימן א"רכג), שלכך זכה יוסף למלוך על אחיו במצרים, וכן מלך הראשון של ישראל הוא שאול הבא מבנימין, מפני שמלך האחרון, הוא מלך המשיח, יבוא בשביל רחל שמבכה על בניה (ירמיה לא, טו), עד שבשבילה יגאל הקב"ה לישראל וימלכו לעולמי עד כמובא באיכה רבה (פתיחתא כד), ולכך ראוי שכל בניה יזכו למלוכה, שיוסף הנה כבר מלך במצרים, ולעתיד יקום מבניה משיח בן יוסף, וגם מבנימין, הנה מלך ראשון שבישראל עמד משבטו.

צעירי הצאן

וכל עיקר גדולת זרעה של רחל הוא מכוח תפילתה שהתאוותה להשלים לי"ב שבטי י"ה כאמור, ולכך אמר רבי פנחס בשם רבי שמואל בר נחמן שם

בבראשית רבה (עג, ז), שמסורת היא שאין עשיו נופל אלא ביד בניה של רחל, וכמו שכתוב (בירמיה מט, כ) לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ אל אדום ומחשבותיו אשר חשב אל יושבי תימן, אם לא יסחבום צעירי הצאן", ש'צעירי הצאן' הם בניה של רחל שהם צעירים שבשבטים, והם שהשלימו המיטה לי"ב שבטי י"ה כתפילת רחל.

ויגש אליו יהודה

ובעבור כך ניגש יהודה ליוסף על עסק בנימין, בכדי להמשיך גבורת בני רחל להכניע למלכות הרשעה, ולהגביר כח מלכות דקדושה, והתקיים הדבר במרדכי שעמד מזרעו של בנימין, שהיה נקרא 'מרדכי היהודי', ש'יהודי' הוא על שם 'יהודה', כמו שאמר רשב"י בבראשית רבה (צח, ו) שעל זה נתברך הוא "אתה יודך אחיך" (בראשית מט, ח), שיהיו כל אחיך נקראין על שמך, שאין אדם אומר ראובני אנה או שמעוני אנה, אלא יהודי אנה. ועל זה יעצו לו אוהביו וזרש אשתו להמן "אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול לפניו לא תוכל לו" (אסתר ו, יג), שאמרו לו, אם משאר השבטים הוא מרדכי, תוכל לו, אבל אם משבט יהודה ובנימין ואפרים ומנשה הוא, לא תוכל לו, שהרי יהודה נתברך "ידך בעורף אויביך" (בראשית מט, ח), ועל בני רחל נאמר (תהלים פ, ג) "לפני אפרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך", ולכך בוודאי נפול תפול לפניו, כמו שדרש זאת רבי יוחנן במסכת מגילה (בדף טו ע"א).

לבושי רחל

ועיקר כוחה של רחל בדבר ירושת המלכות היה ממה שמסרה את נפשה בעבור אחותה לאה כשמסרה לה הסימנים ומחלה על כבודה כמובא שם באיכה רבה (בפתיחתא כד), וכך היתה דרכה תמיד בבזיון גדול, ואף כשמתה בקיצור ימים היה הדבר מפני קללת חכם שלא שבה ריקם כמובא במסכת מכות (בדף יא ע"א), שאמר יעקב ללכן "עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה" (בראשית לא, לב) ולא ידע שרחל גנבתם, וזכה נתבזתה רחל למאד, כמובא בתנחומא (מקץ י) שכאשר נמצא הגביע באמתחת בנימין היו השבטים עומדים ומחבטים לבנימין על כתפיו ואומרים לו 'גנבא ברא דגנבתא' (גנב בן גנבת), ביישתנו, בן אמך את, כך ביישה אמך את אבינו, ובזכות כך זכה שתשרה שכינה בין כתפיו כמו שנתברך על ידי משה (דברים לג, יב) "ובין כתפיו שכן".

כי הנה מבזיונותיה של רחל נעשו לה לבושי כבוד לגלות בעולם את מי שנאמר עליו (בתהלים צג, א) "ה' מלך גאות לבש", שרק לו יתברך ראויים לבושי המלכות והכבוד, ומצד מהות הנבראים אין אחד מהם הראוי ללבושי כבוד כלל, אבל מתוך שנתבזתה רחל ונעשתה כאין בעיני הנבראים, הנה "אשכון את דכא" כתיב, ששוכן הקב"ה דווקא אצל מקומות הנמוכים והשפלים כמו שדרשו במסכת סוטה (בדף ה ע"א), וזכה זכתה להיות משכן נצח ללבושי תפארתו ומלכותו יתברך.

ואלה יעמדו על הברכה

העלון מוקדש לרפואת ישועת והצלחת: פבל נסים בן מרינה, שניאור זלמן בן בת שבע,

יאיר בן טניה, אוריאל בת לאה, נתנאל הקון בן סיגל.

להקדשות יקיריכם ניתן לפנות בטל' 0527.130.400

לעילוי נשמת

אלישע בן טוריה שושנה,

ראו דור דרור בן רוגית

ולכך שינה יעקב את יוסף מכל בניו ועשה לו כתונת פסים, לרמז שרק לו שמזרעה של רחל הוא, ראויים לבושי הכבוד, וכאשר קרעו אחיו את כתונתו וגרמו בזה ליעקב שיקרע שמלותיו, הנה בזה פגמו בבושי כבודו יתברך שנמסרו לרחל בבזיונותיה, ובכדי לכפר עוונם גלגל עימהם יוסף שיקרעו אף הם את שמלותיהם על דבר חנינם בענין הגביע הנמצא באמתחת בנימין כמובא שם בתנחומא (מקץ י), ומתוך שנתבזו בלבושיהם בעבור בנימין, השיבו את כבוד לבושי המלכות שפגמו בהם כשקרעו את כתונת יוסף, וזכות כך זכו שיקום מרדכי מזרע בנימין ויקרע בעבורם את שמלותיו ויביא בזה לישועתם כמובא שם בתנחומא (מקץ י).

ולכך לא חשש עוד יוסף לשנות את בנימין מאחיו, ונתן הוא לו חמש חליפות שמלות, שלא כאחיו שנתן להם לאיש חליפה שמלה אחת, וכמו שאמר רבי בנימין בר יפת במסכת מגילה (בדף טז ע"א) שרמז לו בזה שעתידי לצאת ממנו בן שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות, שנאמר (אסתר ה, טו) "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן", וכמובא שם במדבר רבה (יד, ח), כי מאחר שכבר

קרעו בגדיהם בעבור בנימין ותקנו לפגם לבושי המלכות שקלקלו בכתונת יוסף, שוב לא חשש שיביא הדבר לקנאתם, כי כאשר נגלה הדר תפארתו ומלכותו יתברך, הרי שזכו לתכלית הבריאה שנהנין הצדיקים מזיו השכינה ועטרותיהם בראשיהם, ואין שם לא קנאה ולא שנאה ולא תחרות, כמובא במסכת ברכות (בדף יז ע"א).

חופף עליו כל היום

כי מלבושים אלו מרמזים על השכינה שחפפה על בנימין, כמו שביאר המהר"ל (באור חדש אסתר ה, טו) שמהות חמשת לבושי הכבוד הוא, שהמלבוש מכסה לכל ארבעת צדדי של האדם וכן נעשה כעטרה על ראשו, והם חמשה מיני בגדים, כי כל צד מיוחד הוא לפי ענינו, ואין זה כמו זה, ועל זה נאמר בבנימין 'חופף עליו כל היום', שהיתה השכינה כלבוש כבוד אליו בחמשת מיני המלבושים, וכענין שכתוב (בדבה"א יב, יט) "ורוח לבשה את עמשי", וכן "ותלבש אסתר מלכות" (אסתר ה, א).

והכל נעשה מתוך קבלת הבזיונות, שכאשר מבזים הנבראים לאדם והוא מקבל זאת באהבה, הנה נעשה ראוי שישכון בו אור ה' ויעשה אליו כלבוש כבוד, ויתגלה בו מאמר שכתוב ה' מלך גאות לבש'.

"כתר לי זעיר" (איוב לו, ב)

משיעור יום ה' במדבר תשע"ב

נפש נעשים ישראל כתר לה' ב"ה, וזהו מתוך הביטול המוחלט בקריאת שמע ש'אין עוד מלבדו', שאז אין לאדם שום השגה מפני שה' ב"ה לבדו קיים (וכמו שאנו אומרים בקדושת כתר 'איה מקום כבודו להעריצו', שמדרגת א' ד'איה' מרמזת על ה'כתר', כי היא תרי יודין ווא"ו, י' עליונה היא כנגד חכמה עילאה, וי' תחתונה היא כנגד חכמה תתאה, והוא ו' היא כנגד הדעת וכמובא בזהר תרומה (בדף קלג ע"ב), והוא מרמז על כך שאין 'רצון לקבל' כנגד חכמה תתאה, ואין 'רצון להשפיע' כנגד חכמה עילאה, אלא הכל הוא 'אחד', ולכך כאשר אומרים 'איה' בקדושת כתר צריך למסור את נפשו ב'אחד' ד'שמע ישראל' כמו שכתב רבנו האר"י (בשעה"כ ענין תפילת מוסף דשבת).

ג

ו'כְתָר' הוא מלשון (איוב לו, ב) "כְּתָר לִי זְעִיר וְאַתְּנֶנִּי" כמובא בתיקונ"ז (בתיקון ע, בדף קלה ע"א), שפירושו 'המתן לי מעט ואראך', כי בכדי להשיג למדרגת הכתר צריך לְהִמְתָּנָה, שהוא דחיית הרצון לזמן מה, והוא סוד מסירות נפש, כי מסירות נפש הוא כענין 'זעיר', כי אין האדם יכול למסור את נפשו בביטול מוחלט אלא לזמן מועט, כל אחד כפי מדרגת דעתו והשגת הביטול לפני אדונינו הבורא ב"ה.

והנה פעמים שמוסר חלק התחתון שברצון, ופעמים שנותן כל הקומה של רצונותיו, עד הרצון לחיים שהוא כתר כל הכתרים והביטול המוחלט, וזהו כלליות ענין המסירות נפש, שנותן ומוסר את רצונו. ו'כתר לי זעיר' הוא כלל דרך עבודת השי"ת במסירות נפש, שצריך האדם יכול למסור את נפשו מעט ועוד מעט, וכגון כשמוסר נפשו על התורה, צריך ללמוד עוד מעט במסירות, ולאחר מכן יוסיף עוד מסירות, ומתוך כך יראה לאור גדול, כמו שכתוב בהמשך הפסוק וְאַתְּנֶנִּי, כי עוד לא-לוה מילים, וענין הדבר, שמסירות נפש אינה באה מתוך דעת והשגה, כי כאשר יודע האדם דבר מה הרי שהוא מציאות לעצמו, ולכך מסירות נפש היא מתוך שתיקת המחשבה באמונה שלימה ברחמי השי"ת ללא ספק, שמתוך כך יש לאדם כוח למעלה מן הטבע למסור את עצמו לעבודת השי"ת.

א

צריך כל אדם לכוון ב'אחד' דקריאת שמע בשמות הוי"ה אדנו"ת שיהיו שווים באחדות אחת, ומשמעות כוונה זו היא ש'אין עוד מלבדו', ואין הדבר אפשר אלא מתוך הביטול המוחלט, ולכן כאשר ממשיך האדם במחשבתו גילוי נורא זה, צריך הוא למסור את נפשו בדבר, וזהו שנאמר (שמות לג, כ) "כי לא יראני האדם וחי", היינו שלא יוכל האדם לחשוב מהאחדות הגמור ד'השם אחד' כבקריאת שמע כל שהינו חי ויש לו מציאות.

והצדיקים משיגים בכל זמן מאחדותו יתברך, כל צדיק כפי מדרגת מסירות נפשו, כי כפי שמוסר כל אדם את נפשו בקריאת שמע כך מוסרים הצדיקים נפשם בכל שעה ובכל רגע, ומסירות נפשם בקריאת שמע הוא למעלה מהדעת, כי הוא ביטול אמיתי ומוחלט, וכגון משה רבנו שהיה משיג בעולם האצילות, אמנם מפני שהיתה לו מציאות וחיות היה משיג זאת מתוך התלבשות דעולם הבריאה (מתוך חג"ת דבריהם בהתלבשות נה"י דבריהם וכמובא בשער היחודים פ"א), אמנם במסירות נפשו בקריאת שמע במסירות גמור ומוחלט היה משיג גבוה מזה, מפני שבשעה זו היה נחשב כמת ומבוטל, ולכן יכל להשיג גבוה מזה.

ב

ועיקר ענין המסירות נפש הוא מצד ענין הנתנה והקבלה, כי הנה עיקר הבריאה היא האדם שכל מהותו הוא רצון לקבל, ולכך יש לו רצון לקבל גשמיות, בנים וכבוד, רוחניות ועולם הבא, ומסירות היא שמוסר ומוותר על רצונותיו, וזהו מסירות 'נפש', כמו שכתוב (בראשית כג, ח) "אם יש את נפשכם", שפירושו רצונכם.

וראשית רצון האדם הוא הרצון לחיות, והוא מדרגת הכתר שבקומת הרצון, והוא כתר דכתר, שהוא סגולת עם ישראל כמו שכתוב (תהלים קמד, טו) "אשרי העם שככה לו", 'ככה' עולה בראשי תיבות 'כתר כל הכתרים' כמובא בתולדות יעקב יוסף (בקונטרס אחרון), כי במסירות

בביטול הגמור, שהרי כל פעולה וטלטול הוא כנגד צד הדין והפירוד, היינו שנעתק ממקומו ומחסר מעצמו, וכל כיוצא בזה, ואילו היה בביטול ובאחדות היה בטל מן היגיעה, וכך בכל שְׁהִיָּה ויגיעה בעולם הוא מסירות נפש בכל חלקי הרצון. אמנם בקריאת שמע הוא עליה לריש כל המדרגות ששם הוא אחדות הגמור באור ישר ואור חוזר, ולכך ההתבוננות בזה היא שהשי"ת הוא שעושה לכל המעשים ואין האדם נותן להשי"ת דבר, והכל הוא טובת הבורא ב"ה מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, והוא גילוי אור ישר מתוך אור חוזר באחדות גמור, שמתגלה שגם האור חוזר הוא מכח האור ישר, והכל אחד.

ז

ובכדי שיהיה לאדם גילוי אור ישר והאחדות הגמור צריך הוא ללימוד התורה, שבה מתאחד הקב"ה מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין. כי בתורה לומד האדם את הרחמנות של ה', כי כל התורה היא גילוי הרחמים של השי"ת, וכאשר לומד את התורה מתוך אמונת חכמים, יודע שצריך הוא לחפש אחרי הרחמים של הבורא ב"ה בכל דבר שבתורה, וכאשר לומד כן מגלה שכל הקללות הם ברכות, וכל ענין יום הכיפורים שהוא כביכול צמצום, הוא כפרה טובה גדולה ועצומה, ובתשעה באב שהוא היום המר לישראל הוא יום לידת משיח כמובא בירושלמי ברכות (פ"ב ה"ד) ובאיכה רבה (א, נא), וכך כאשר מחפש את הרחמי ה' מגלה זאת בתורה, כי בה מגלים זאת.

וכאשר לומד האדם את התורה ויודע מה יש לו לחפש בתורה, הנה אז כל דיבוריו הם דיבורים של רחמים, ויש השפעה ומשמעות גדול לכל דיבור ודיבור שמוציא מפיו, כי הכל תלוי בדיבור, ובצירופי האותיות והקול שמוציא האדם בדיבורו הנה בונה הוא כלים שעליהם שורה רוח הקודש, אמנם כאשר אינו לומד את התורה, או שלא לימדוהו איך לומדים את התורה, יכול הוא להוציא מפיו צרופים של רצונות לקבל וקולו הוא קול של טרונייה ותלונות, ובזה שורה על הצרופים היוצאים לאוויר רוח מסאבא, וזהו אשר מביאו לחשוב בדין בחשיכה ובצמצום.

ח

והנה האות א' היא תרי יודין ווא"ו, שהם תרי יודין ד'וייצר' שבכתוב (בראשית ב, ז) 'וייצר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם', וכמובא בזוהר בראשית (בדף כו ע"ב), שהם רצון לקבל ורצון להשפיע, 'עליונה כנגד חכמה עילאה והרצון להשפיע, 'תחתונה כנגד חכמה תתאה והרצון לקבל, והו' היא כנגד הדעת וכאמור, ומשמעות הדבר, שהאות ו' והדעת היא הרחמים שבגילוי התורה, ומתוך עסק התורה מכיר האדם ברחמי השי"ת, ויכול לייחד מיין דכורין, שהם השפעת השי"ת, עם מיין נוקבין, שהם כל עבודת השי"ת שעושה האדם, ולידע שאין הוא עושה טובה להשי"ת בעבודתו, אלא הכל הוא טובת השי"ת, וכענין אור ישר וגילוי השפעת השי"ת, ומתוך כך בא לביטול ומסירות נפש מאהבה ומאור השפעת השי"ת.

והנה עיקר האדם הוא כח הדיבור, ו'וייצר' הם ב' יצירות, כמו שדרש רב נחמן בר חסידא במסכת ברכות (בדף סא ע"א) ועירובין (בדף יח ע"א) שהם כנגד יצר הטוב ויצר הרע, וכאשר מגלה בפיו שכל מהותו הוא רצונו לקבל, הוא קלקול המילה שהיא כנגד ברית הלשון, וכאשר שומר את פיו הוא תיקון הברית, והוא שלימות לשון הקודש, כי 'לשון הקודש' כך הוא כפשוטו, שתהיה לשונו קדושה וטהורה, כי הלשון והדיבור שאינו מקולקל היינו שנשמר מלשון הרע, אמנם בכדי שתהיה לשונו ודיבורו כלי לרוח הקודש שישירו על צירופי דיבורו הוא מתוך שישמר מכל דבר טרונייה ותלונה ולשון הרע על עצמו, וגם בקולו לא יוציא קול יללה המביאו אל המרירות.

ט

והדיבור הוא הקשר של האדם אל השי"ת, ולכן כאשר בא אל לימודו מתוך דיבורי חול, טוב שיוציא רננה ושבח להשי"ת, ובזה הוא מטהר

אמנם כאשר חפץ הוא למסור את נפשו, שהיא מדרגת הכתר, ומאידך יש לו דעה ודבר מה לומר על הנהגת השי"ת, הרי שנכנס בו הספק, ואינו יכול למסור את נפשו בבירור מוחלט מתוך אמונה שלימה ברחמי השי"ת. וזהו שאמר המן (אסתר ו, ח) "ואשר ניתן כתר מלכות בראשו", ואמרו בקהלת רבה (ה, א) שכיון שהזכיר לו המן לאחשוורוש את הכתר, נשתנו פניו, ועל זה נאמר (בקהלת ה, ב) "וקול כסיל ברוב דברים".

כי המן הוא קליפה המעוררת את הספיקות ברחמי השי"ת, ולכך לא יכל ליגש למדרגת הכתר, כי לא היה יכול לבטל את דעתו כנגד רחמי השי"ת, ועל זה דרשו עליו הפסוק 'וקול כסיל ברוב דברים', כי אינו יכול להשיג לשתיקת המחשבה וביטול הדעת. וזהו שנאמר 'פִּתְרֵ לִי זְעִיר וְאַחֲנֶךָ כִּי עוֹד לֹא־לוֹה מִיָּלִים', כי בביטול דעתו ומחשבתו יוכל לבוא ולידע מדבר ה', ואז ידע שאינו יכול לתפוס בדרך הנהגת השי"ת ומעוצם רחמי הבורא ולהצדיקו ללא ספק, וכמו שאמר הכתוב בהמשך 'כתר לי זעיר... אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק'.

ה

והנה במסירות הנפש ישנו מצד הדין, היינו שמוסר את נפשו מצד היראה והדין לבדו, והוא מסירות נפש מתוך חושך וצמצום עד שמתבטל, אמנם יש גם מסירות נפש מצד החסד, היינו שמוסר את נפשו מתוך אור ורחמים עד שאינו יכול להתקיים, והוא מתוך 'אהבה' העולה כמנין 'אחד'. והנה כאשר יבוא האדם למסירות נפש מצד הדין והיראה לבד, אינו יכול לבוא ליחוד המביא לידי שמחה ואהבה עם השי"ת, כי היחוד שמצד הדין הוא שמדמה שעושה הוא דבר טובה להשי"ת, והוא שנותן להשי"ת, אמנם מלבד זאת שצריך האדם לידע שכל שעושה לעבודת השי"ת עושה הוא טובה לעצמו לבד, צריך הוא לידע שהשי"ת הוא שנותן לו לעשות, והוא שמשפיע לו השפעות להעלות לפניו יתברך נחת וקורת רוח מעבודתו, ונמצא שב'אחד' ד'שמע ישראל' מבטל האדם כל מחשבה דיבור ומעשה לפני השי"ת, ומבטל דעתו לכך שהוא יתברך המשפיע מיניה וביה לכל ההשפעות והמעשים, ובזה מבטל את מהותו, שעיקרו הוא הרצון לקבל, ומבטל כל דעתו שהוא משפיע טובה להשי"ת בעבודתו, שכל זה שורשו באמת ברצונו לקבל.

וזהו ה' אֱלֹהֵינו ה' אחד', ה' אֱלֹהֵינו' - שהוא יתברך בעל הכוחות כולם, והוא יתברך שעשה ועושה לכל המעשים, ה' אחד' - שאין הוא משפיע טובה להשי"ת, אלא הכל משפיע ומעלה השי"ת מיניה וביה, כקודם בריאת העולם שהיה מעלה השי"ת למיין נוקבין מיניה וביה, וכמובא בזוהר בראשית (בדף כה ע"ב) על הפסוק 'ואדם אין לעבוד את האדמה' (בבראשית ב, ה), וכמו שאנו אומרים (בריש תפילת שחרית) 'אתה הוא אחד קודם שבראת העולם, ואתה הוא אחד לאחר שבראת העולם, אתה הוא אֱלֹהִים בעולם הזה ואתה הוא אֱלֹהִים לעולם הבא' - שביחוד ה' צריך לייחס הכל להשי"ת, בין בגשמי, שהוא עולם הזה, ובין ברוחני, שהוא עולם הבא, והוא אחדות ה' מתוך גילוי של 'אהבה' העולה כמנין 'אחד'.

ו

ואחדות ה' במסירות נפש מתוך דרך האהבה הוא גילוי אור ישר מתוך אור חוזר, שמתוך שמשתוקק האדם לדבקות בה' ב"ה שנחלקה בזכרונו מקדמת דנא, חוזר ונשפע עליו אור מלעילא להדריכו באור האמת והישר. כי הנה נודע שתחילה נשפע אור ישר ומסתלק, ומתוך הרשימו והכרון משתוקק האור לחזור לשורשו, ומלביש על האור העליון להיות לו לכלי עד שמתאחד עימו, ובכל עולם יש הבדל בשיעור האחדות, עד שבעולם העשיה נראה הכל כפירודים, אמנם בעולם העליון הכל הוא באחדות הגמור. ומשמעות הדבר, שכאשר נמצא האדם בעולם הזה צריך ומוכרח הוא לפעול שלא באחדות ושלא

את פיו. כי השיר והשבח הוא כנגד הלויים שהם כנגד הטהרה, שכנגד הכהנים הם מענין הקדושה, כנאמר בהם (בשמות כט, א) "לקדש אותם לכהן לי", שהוא דיבורי הרחמים שבעסק התורה, כנגדם הלויים הם מענין הטהרה וכנאמר בהם (במדבר ז, ז) "כה תעשה להם לטהרם", והם כנגד הנגינה, ובה נטהר פה האדם ודיבורו שיוכל לשמש הפה לעסק התורה (ובאמת הניגון הוא דבר גדול ועצום למאוד, שיש נשמות שאינם נתקנות ועולות אלא על ידי הניגון, וכאשר מוציא האדם ניגון קדוש מפיו, אותה הנשמה רוכבת על הניגון והולכת ועולה על ידו אל מקומה, כי עיקר הניגון הוא לנשמה, וזהו דוקא כשמופנה הניגון להשי"ת ולא לבשר ודם).

ומתוך הניגון וקדושת הפה בעסק התורה יש לאדם קשר וחיבור לגילוי רחמי השי"ת, ויכול הוא להתפלל כראוי, ומשמעות הדבר, שיבוא להתפלל על חברו ועל צער השכינה, כי אחר שנתגלה אצלו מידת הרחמים יש לו דרך בתפילה. והוא כלל יסוד ענין הנתינה וההשפעה, שכשם שחפץ האדם לבוא לשלימות בגוף ונפש ולהגביה את נשמתו, יותר מכך צריך הוא לחשוך ולשאוף שיבוא העולם כולו לשלימות בגוף ונפש, וזהו הסימן אם לומד הוא תורה לשמה, ואם יש לו דרך בלימוד התורה.

כי התורה מלמדת אותו מעוצם רחמי הבורא על הכל, ודרכה היא להביא את הכל אל השלימות המוחלט, שהוא קרבת ישראל לה' ב"ה בארץ ישראל ובנין בית המקדש, וכל שאנו רחוקים מתכלית זו, רחוקים אנו בפרטות מכל שלימות בגוף ונפש, וכאשר יש לאדם רחמים בליבו, הנה מלא הוא בחמלה ונתינה ובמחשבה על כלל הבריות, וזהו סימן שיכול הוא לתת לב על השכינה ועל כלל נשמות ישראל, ושייך הדבר לכל, כי באמת כולנו אחד, וכל אחד מישראל נמצא ושייך בה בתורה כפי דרגתו בעבודת השי"ת, וכאשר נותן האדם את ליבו על נשמות ישראל ועבודתם, כך יוכל להיות קשור בתורה לשמה ובדרך בתפילה.

והצדיקים באו למדרגה שהיו אוהבים להשי"ת יותר ממה שאוהבים לגופם ולעצמם, וכאשר נתנסה אברהם בעקדה היה זה הנסיון בליבו, למי הוא אוהב יותר, האם לבנו או לה' ב"ה, וביצחק היה כלול כלל עבודת אברהם אבינו שחקק ביצחק והשקיע בו לכל עניני עבודת גדולות בדרכי התורה והיראה, ועליו התפלל כל חייו, ועל דרך שאמרה חנה (בשמואל א' א, כז) "אל הנער הזה התפללתי", וכל זאת היה צריך למסור להשי"ת מתוך נאמנותו ואהבתו אליו, שגברה יותר מאהבתו לעבודתו הפרטית שהשיג וחקק ביצחק.

וכך נתבקש אברהם בנסיון זה לילך אחרי השי"ת בביטול מוחלט ולהתחיל בהתחדשות גמור כשאין דבר בידו, והיתה זאת מסירות נפש בעבורו, ועיקר הענין הוא להראות להשי"ת שאין דבר החשוב לאדם יותר ממנו יתברך בעצמו ומהאהבה אליו יתברך.

וזוהי היתה מעלת כל האבות, וכפי שכאשר ראה יעקב את יוסף אחרי שנים רבות, קרא אז קריאת שמע כמו שהביא רש"י (בראשית מו, כט) ממדרש, ולא נשק את את יוסף כמוכא במסכת דרך ארץ זוטא (פ"א), והכל כדי שלא יסיח את הדעת רגע אחד מהאהבה הגלויה לה' ב"ה כמו שביאר המהר"ל שם (בבראשית מו, כט) בגור אריה.

יא

ומכח ההתחדשות במסירות נפש נמשך לאדם כל הטובות ונפתחים בפניו כל השערים, ויכול הוא להמשיך ניסים ונפלאות אותות ומופתים, מפני שהוא ענין התחדשות אור הכתר, כי אור וחיות כל הקומה נמשך מהכתר, ובכדי להמשיך אור חדש צריך להסתלקות

והתפשטות, ו'קָתָר' הוא 'פְּתָר לי זעיר', היינו שמתנתק לזמן מועט ודוחה את הדבקות ברצונותיו, והוא הסתלקות הרצון, כי מסלק את רצונו, וכאשר מתחיל מחדש מתוך מסירות נפשו ורצונו, הנה נמשך לו אור ורצון וחיות חדש מה שלא היה קודם.

ולכך על אף שהכתר הוא כולו רחמים גמורים, עם כל זה בכדי להשיג צריך לגבורה, שהוא הסתלקות הרצון במסירות נפש, שהאות כ' רומזת לגבורה. ובמסירות נפש שכנגד מדרגת הכתר מתייחדים שמות הוי"ה אדנו"ת, כי כתר היא כנגד האות כ"ף הכוללת לעשר ספירות וכענין שכתוב (במדבר ז, פו) "עשרה עשרה הכף בשקל הקודש", וכמוכא בהקדמה לתיקוני"ז (בדף ו ע"ב) שהם ב' שמות הוי"ה אדנו"ת, וח' אותיות מתא לאילא מן אני" עד אי"ן, היינו אור חוזר הנכלל באור ישר באחדות אחת, שזהו מתוך שמוסר את כל רצונותיו כנגד האהבה והשלימות עימו יתברך כאמור.

וכאשר יש לאדם רחמים ומסירות, יש לו התבוננות לב על העולם ועל השכינה, ותורתו היא תורה לשמה, והיא שמורה לו את הדרך בכל אשר יעשה, כי צירופי האותיות היוצאות מפיו נעשות מרכבה לרוח הקודש, שאין משמעותה ענין של גילוי עתידות או ידיעת מחשבות, אלא כל מהותה הוא דיבור השכינה ודעת השי"ת ותורתו, וכאשר הולכת תורה לשמה לפני האדם, מהלכת רוח הקודש לפניו ומראה לו את הדרך אל הדבקות בה' ב"ה באמת ובתמים.

מאת נאמן ישראל הינוקא רבנו שלמה יהודה בארי שליט"א

לתיקון העיניים

רבנו של עולם, אבי אב הרחמן, מלא רחמים. אנא המושך לי תיקון העינים בשלמות בכות משה רבנו בן עמרם ויוכבד. ועשה שיהיו נקללות עיני בעיני הקדושות, ותכפר ותכחל לי על כל פגמי עיני, וזכני על ידי הסתכלותי באותיות התורה ובפני הצדיקים לתקון פנים העינים בשלמות. באפן שהצורות והציורים דקדשה יגברו על הצורות והציורים הלא טובים שהצטרפו כמותי מיום הנולדי עד עתה, והמושך את אור הצורות דקדשה ואותיות התורה לשקלי. באפן שאוקה להשלים את שקלי בשלמות, ולזכות לתקון השכל ולשקל דקדשה.

אנא רחמן, טהרני מכל טמאת פנים עינים על ידי הסתכלותי באותיות התורה ופני הצדיקים, ויעלה לפניך כאלו הישגתי מיום היותי על האדמה עד עתה שמירת עינים כמו מכתרי המעלה אשר לא הביטו כלל בעולם הזה, וזכני לתקון פנים העינים ולקדשת העינים בשלמות שאין שלמות אחריו. אמן נצח סלה ועד.

כל הזכויות שמורות לנאמן ים שלמה | 054.84.34.755 | m.yam.shlomo@gmail.com

קחו חלק
במפעל
הקודש

המעונינים להצטרף למערך הרכזים ברחבי הארץ והעולם ולחלק מידי שבוע את גיליונות הקודש באזור המגורים וכן לתגובות הארות והקדשות בעניני העלון ניתן לפנות

076.5995991 או במייל: m.yam.shlomo@gmail.com

לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: alonim.yanuka@gmail.com